

Nr 28.

Av herr **Bergqvist**, ang. lönereglering för befattningshavare vid domkapitlens expeditioner m. m.

Under de senare åren ha löneregleringar genomförts för större delen av statens befattningshavare. Endast några få tjänstemannagrupper vänta fortfarande på att få sina avlöningsförhållanden nyreglerade. Till dessa höra befattningshavarna vid de ecklesiastiska konsistorierna.

Det synes nu vara på tiden, att denna lilla tjänstemannagrupp kommer i åtanke till bättre lönevillkor och — vad den extra personalen angår — en fastare anställning.

Vid konsistorierna finnas för närvarande inga andra ordinarie tjänstemän än *konsistorienotarierna*. Den lönereglering, som gäller för dessa, daterar sig från år 1902. Enligt denna utgå till nämnda tjänstemän följande avlöningsbelopp, nämligen:

	Lön	Tjänstgöringspengar	Summa
vid domkapitlen i Uppsala, Växjö, Lund, Göteborg, Härnösand och Luleå	3,000	1,500	4,500
vid domkapitlen i Linköping, Skara, Strängnäs, Västerås och Karlstad	2,500	1,300	3,800
vid domkapitlet i Visby	2,000	1,000	3,000
vid Stockholms stads konsistorium	1,200	800	2,000

Å dessa löner utgår för samtliga konsistorienotarier två ålderstillägg, vardera å 500 kronor efter respektive 5 och 10 års väl vitsordad tjänstgöring. Härtill komma vissa sportler, som vid de flesta konsistorier uppgå till endast smärre belopp.

Från och med år 1920 uppbära konsistorienotarierna provisoriskt avlöningstillägg med 2,500 kronor, dock att därvid hänsyn skall tagas till sportelinkomsterna, så att tillägget tillsammans med föregående års sportler ej får överstiga för konsistorienotarien i Visby 2,500 kronor och för konsistorienotarie vid annat domkapitel 2,700 kronor. Till notarien vid Stockholms stads konsistorium utgår det provisoriska lönetillägget med 1,800 kronor. Av avlöningstillägget utgöra två tredjedelar lön och en tredjedel tjänstgöringspenningar.

Vid samtliga konsistorier utom i Visby och Stockholm finnas även *amanuensbefattningar*. Vid de flesta konsistorierna ha sådana funnits sedan lång tid tillbaka. I några fall innehavas dessa befattningar som bisysslor, men vid de flesta konsistorier hava de numera blivit huvudsysslor med full tjänstgöring.

Amanuenserna äro icke ordinarie tjänstemän utan åtnjuta arvode. Deras arvoden bestämdes vid löneregleringen år 1902 och utgå med följande belopp: vid domkapitlen i Uppsala, Växjö, Lund, Göteborg, Härnösand och

Luleå kr. 1,800
vid domkapitlen i Linköping, Skara, Strängnäs, Västerås och Karlstad » 1,600

Amanuensen vid Lunds domkapitel åtnjuter dessutom enligt medgivande av 1910 års riksdag ett avlöningsbidrag av 300 kronor från den under domkapitlets vård stående äldre pastoraliefonden.

Från och med år 1920 hava amanuenserna jämlikt riksdagens beslut årligen uppburit provisoriska lönetillägg, vilka utgöra:

vid domkapitlen i Uppsala och Luleå kr. 1,700
vid domkapitlen i Växjö, Lund, Linköping, Skara och Strängnäs » 1,500
vid domkapitlen i Göteborg, Västerås, Härnösand och Karlstad » 1,000

Förutom nämnda amanuensbefattningar, till vilka arvodet utgår från ordinarie anslag, finnes vid vart och ett av domkapitlen i Lund och Uppsala från och med 1920 respektive 1922 ytterligare en amanuensbefattning, vartill arvode utgår med 3,700 kronor, utan provisoriskt lönetillägg, från det extra anslaget till ökade arbetskrafter vid domkapitlen.

Vid samtliga konsistorier äro vidare anställda *extra biträden*, som huvudsakligen ha att utföra skrivgöromål men dessutom även i vissa fall mera kvalificerat arbete.

Beträffande avlöningen till extra biträden gäller, att den icke utan riksdagens medgivande för något biträde får överstiga 1,400 kronor för år. Riksdagen har emellertid medgivit, att manliga extra biträdet vid Lunds domkapitel F. Malmström får uppbära ett arvode av 3,000 kronor samt ett fast anställt kvinnligt extra biträde vid vart och ett av domkapitlen i Uppsala, Lund, Göteborg, Karlstad och Luleå 1,800 kronor.

Den arbetshjälp, som erfordras vid domkapitlens expeditioner, inskränker sig emellertid vid flera av domkapitlen icke till ett extra biträde, utan även därutöver behöves skrivhjälp. Denna anskaffas antingen genom tillfälliga biträden eller också, där arbetets omfattning betingar två stadigvarande biträden, genom ett andra fast anställt biträde.

De medel, med vilka de extra biträdena avlönas, utgöras dels av 7,000 kronor, som ingå i det ordinarie anslaget till domkapitlens expeditioner, dels av ett extra fyllnadsanslag, vilket för budgetåret 1926—1927 utgår med sammanlagt 25,300 kronor. Medlen fördelas av Kungl. Maj:t med hänsyn tagen till de särskilda domkapitlens behov och de av riksdagen givna direktiven.

Slutligen finnes vid varje konsistorium anställd en *vaktmästare*.

Beträffande de löneförmåner vaktbetjäningen vid de särskilda konsistorierna uppbär, må här erinras, att arvoden utgå med följande belopp:

i Uppsala	kr. 1,350
i Linköping	» 865
i Skara.....	» 1,350
i Strängnäs	» 1,115
i Västerås	» 1,000
i Växjö	» 1,350
i Lund	» 1,350
i Göteborg	» 1,350
i Karlstad	» 1,175
i Härnösand	» 1,100
i Luleå.....	» 1,065
i Visby	» 800
i Stockholm	» 800

Dessa arvoden bestridas dels från det ordinarie anslaget till domkapitlens expeditioner med 10,000 kronor och dels från förstärkningsanslaget med 4,670 kronor.

Vissa vaktmästare pläga dessutom tillerkännas tillfällig löneförbättring.

De otillfredsställande avlöningsförhållandena vid konsistorierna och den extra personalens osäkra ställning ha länge varit påtalade, och frågan om en definitiv lönereglering för hithörande grupp av befattningshavare har vid upprepade tillfällen varit föremål för framställningar både till Kungl. Maj:t och riksdagen.

I domkapitelskommitténs betänkande den 18 december 1918 framlades ett fullständigt förslag till definitiv lönereglering i samband med förslag om domkapitlens omorganisation. Kyrkomötet har skrivit i ärendet och konsistorienotarier och konsistorieamanuenser ha gjort underdåniga framställningar i samma syfte vid flera tillfällen. Senast skedde detta i en underdånig skrivelse år 1925. Med anledning av denna skrivelse anmodades statskontoret verkställa utredning och framlägga förslag angående lönereglering vid de ecklesiastiska konsistorierna. Statskontorets svar på denna remiss föreligger nu färdigt i ett utförligt betänkande av den 23 augusti 1926.

Över detta ha sedermera konsistorierna avgivit underdåniga utlåtanden.

Statskontoret förordar en definitiv lönereglering enligt de numera allmänt vedertagna löneprinciperna, varigenom det för civilförvaltningen gällande avlöningsreglementet skulle bli tillämpligt även på här ifrågasvarande personal.

Enligt statskontorets förslag skall vid varje domkapitel finnas en ordinarie tjänsteman med benämningen *stiftssekreterare*, motsvarande nuvarande konsistorienotarien. Denna föreslås till placering i lönegraden B 28 eller byrådirektörsgraden. Någon gradering av stiftssekreterarna i olika lönegrader anser statskontoret icke böra ske, enär samma kompetens och samma kvalificerade arbete fordras av dem alla. Beträffande olikheten i arbetets omfång anses utjämning böra ske genom avvägande av de biträdande arbetskrafterna.

Notariebefattningen vid Stockholms stads konsistorium, som nu är ordinarie, skall enligt statskontorets förslag förändras till extra ordinarie med hänsyn därtill, att den ej lämnar sin innehavare full sysselsättning.

Amanuenserna bibehållas vid 8 domkapitel som extra ordinarie tjänstemän. Vid 4 domkapitel åter, nämligen Uppsala, Växjö, Lund och Luleå, skola amanuensbefattningarna förändras till ordinarie tjänster, vilkas innehavare benämnas *stiftsnotarier* och placeras i lönegraden B 21.

I stället för extra biträden föreslås, att *kanslibitraden* med placering i lönegrad B 7 anställas vid domkapitlen i Uppsala, Växjö, Lund, Göteborg, Karlstad, Härnösand och Luleå.

Slutligen föreslås att i stället för vaktmästare skola anställas *expeditionsvakter* med placering i lönegrad B 5 vid alla domkapitel utom i Strängnäs, Växjö och Visby.

Den föreslagna löneregleringen, vilken skulle träda i kraft den 1 juli 1927, beräknas medföra en merkostnad av 76,000 kronor.

Den uppgjorda staten för domkapitlens expeditioner ter sig på följande sätt:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	194,000
Arvode till sekreteraren vid Stockholms stads konsistorium	6,400
Arvode till icke ordinarie befattningshavare, förslagsanslag	72,500
Hyror	5,400
	278,300
	Summa förslagsanslag kronor 278,300

Statskontoret hemställer, att Kungl. Maj:t måtte framlägga proposition för innevarande års riksdag angående den sålunda förordade löneregleringen.

Konsistorierna, vilka haft att yttra sig i ärendet, ha i stort sett, om än med avvikelser i vissa detaljer, anslutit sig till statskontorets förslag angående själva löneregleringsfrågan och därjämte understött dess hemställan om ärendets framläggande vid detta års riksdag.

Såsom emellertid framgår av den nu framlagda statsverkspropositionen, 8 huvudtiteln punkt 41, kommer Kungl. Maj:t icke att vid denna riksdag framlägga förslag i ärendet utan har stannat vid att föreslå vissa tillfälliga löne-tillägg för extra biträden och vaktmästare vid konsistorierna.

Då denna löneregleringsfråga så länge fått vänta på sin lösning och befattningshavarna vid de ecklesiastiska konsistorierna befinna sig i en erkänt missgynnad ställning såväl med hänsyn till löneförhållanden som, vad angår den extra personalen, till sin osäkra ställning, synes det vara en trängande angelägenhet, att nu ett definitivt steg tages till ordnande av löne- och anställningsförhållandena för här avsedda befattningshavare.

Det har därför ansetts finnas starka skäl att nu motionsvis draga frågan inför riksdagen, så mycket mer som den föreligger fullt utredd och dessutom icke har

den ekonomiska räckvidd, att den kan verka avskräckande. För erhållande av dugande krafter vid konsistorierna är det av största vikt att befattningshavarna vid desamma icke stå i en sämre ställning än motsvarande befattningshavare på andra områden.

Vad de av statskontoret föreslagna löneplaceringarna angår, synas dessa beträffande kanslibiträden och expeditionsvakter icke lämna rum för någon erinran. Däremot synes löneplaceringen för stiftssekreterare och stiftsnotarier vara väl låg. Stiftssekreteraren, som skall ersätta den nuvarande konsistorienotarien, skall äga samma kompetens som denne, d. v. s. hava avlagt juridisk examen, berättigande till inträde i rikets rättegångsverk, samt äga erfarenhet i domarevärv. Dessa kompetenskrav äro icke blott fullt jämförliga med dem, som krävas av t. ex. landssekreterare, utan till och med i så måtto större, som erfarenhet i domarevärv icke finnes uppställd som kompetensvillkor till landssekreteraretjänst. Stiftssekreterare synes med hänsyn härtill liksom även med hänsyn till beskaffenheten av sina tjänsteåligganden böra i lönehänseende närmast jämföras med landssekreterare. Då landssekreterare är placerad i lönegraden B 30 och därtill åtnjuter ett särskilt lönetillskott därutöver, synes det billigt och rättvist, att stiftssekreterare såsom även vissa domkapitel föreslagit placeras i lönegrad B 30.

Vad de fyra föreslagna stiftsnotarierna angår tala starka skäl för att de böra placeras i lönegrad B 24. För rekryteringen av stiftssekreteraretjänsterna är det av stor vikt, att några stiftsnotarier finnas, som icke blott äga den formella kompetensen för stiftssekreteraretjänst utan som även förvärvat rutin på den ecklesiastiska administrationens område och därtill besitta de personliga kvalifikationer, som utgöra en grundförutsättning för ett dugande och framgångsrikt arbete.

Men om stiftsnotarietjänsterna placeras för lågt på löneskalan, torde de ej bli tillräckligt lockande för att draga till sig väl kvalificerade krafter och därför icke heller bli av något större värde för rekryteringen av stiftssekreteraretjänsterna.

Det må ock framhållas, att vid de 4 domkapitel, där enligt statskontorets förslag stiftsnotarier skulle anställas, arbetet är av den omfattning och beskaffenhet, att en placering av stiftsnotarien i lönegrad B 24 är väl motiverad.

Den ändring i löneplacering av stiftssekreterare och stiftsnotarier, som här ifrågasättes, skulle medföra en ökning i det av statskontoret uppgjorda statsförslaget med för 12 stiftssekreterare 11,520 kronor och för 4 stiftsnotarier 5,292 kronor eller tillhoppa 16,812 kronor. Anslaget till ordinarie tjänstemäns avlöningar skulle därmed höjas från 194,000 kronor till 210,812 kronor och statsförslagets slutsumma från 278,300 kronor till 295,112 kronor. Dessa belopp synas lämpligen kunna avrundas till respektive 210,800 kronor och 295,100 kronor.

Den totala utgiftsökningen för den nya löneregleringen genomförande skulle under angivna förutsättning bli 93,600 kronor.

Frågor, som i övrigt sammanhånga med den föreslagna löneregleringen och vilka i det föregående ej blivit berörda, upptagas i efterföljande hemställan utan särskild motivering.

Med stöd av vad sålunda anförts hemställas, att riksdagen ville

dels besluta, att avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, skall f. o. m. den 1 juli 1927 äga tillämpning å befattningshavare vid domkapitlens expeditioner samt att i samband därmed de sportler, som hittills tillkommit konsistorienotarierna i form av expeditionslösen samt arvoden för förvaltning av vissa fonder och kassor och för utdelning av fosterlöner, skola, i den mån arvodena prövas fortfarande böra utgå, till statsverket indragas;

dels bestämma antalet ordinarie befattningshavare vid domkapitlens expeditioner på följande sätt:

Domkapitel	Stifts- sekreterare	Stifts- notarie	Kansli- biträde	Expedi- tionsvakt
	Lönegrad B 30	Lönegrad B 24	Lönegrad B 7	Lönegrad B 5
Uppsala	1	1	1	1
Linköping	1			1
Skara	1			1
Strängnäs	1			
Västerås	1			1
Växjö	1	1	1	
Lund	1	1	1	1
Göteborg.....	1		1	1
Karlstad	1		1	1
Härnösand.....	1		1	1
Luleå	1	1	1	1
Visby	1			

dels godkänna den av statskontoret föreslagna staten för domkapitlens expeditioner med härovan föreslagna ändringar;

dels medgiva, att i fråga om placering i löneklass å den nya lönestaten konsistorienotariebefattning skall anses motsvara stiftssekreterarebefattning;

dels föreskriva, att vid tillämpningen i fråga om befattningshavare vid de ecklesiastika konsistorierna av de i 13 § 3 mom.

I punkten i ovannämnda avlöningsreglemente givna bestämmelserna om tjänstemans förflyttningsskyldighet skall med uttrycket »det verk han tillhör eller varunder han lyder» förstås samtliga ecklesiastika konsistorier;

dels föreskriva, att för konsistorienotarie, som vid den nya avlöningsstatens ikraftträdande tillträder stiftssekreterarebefattning, den rätt till tjänstår och nådår, som ansetts tillkomma stärbhus efter konsistorienotarie, skall upphöra;

dels medgiva, att den ökade utgift för pensioner, som i anledning av nyssnämnda föreskrift kommer att drabba prästerskapets änke- och pupillkassa, må ersättas kassan av statsmedel samt utgå från det under elfte huvudtiteln, allmänna indragningsstaten, uppförda förslagsanslaget diverse föremål;

dels medgiva, att för vaktmästare vid domkapitel, som den 1 juli 1927 erhåller ordinarie expeditionsvaktbefattning vid domkapitel, må, under förutsättning att han anställts vid domkapitlet före den 1 juli 1926, av statsmedel utgå bidrag till de befordringsavgifter, han kan hava att erlægga till civilstatens änke- och pupillkassa, i överensstämmelse med de grunder, som varit fastställda för motsvarande bidrag beträffande vissa befattningshavare, tillhörande sjukvårds- och ekonomipersonalen vid statens hospital och asyler;

dels medgiva, att kvinnligt biträde vid domkapitel, som den 1 juli 1927 erhåller ordinarie kanslibitrådesbefattning vid domkapitel, må under enahanda förutsättning erhålla motsvarande nedsättning i de avgifter, hon har att till civila pensionsfonden erlægga för pensionering av efterlevande barn;

dels medgiva, att statens ovannämnda bidrag till expeditionsvakternas vid domkapitlen befordringsavgifter må bestridas av den i staten för domkapitlens expeditioner upptagna anslagsposten till ordinarie tjänstemän;

dels besluta att, där ordinarie tjänsteman vid domkapitel, å vilken ovannämnda avlöningsreglemente kommer att f. o. m. den 1 juli 1927 äga tillämpning, enligt hittills gällande bestämmelser ägt uppbära någon del av avlöningen — såväl i stat upptagen avlöning som provisoriskt avlöningstillägg — i förskott, skall vid ingången av juli månad 1927 till honom på statsverkets bekostnad utbetalas ett belopp, motsvarande vad tjänstemannen skulle hava i den befattning, han vid utgången av juni månad 1927 innehade, i förskott uppburit för juli månad 1927, om de dittillsvarande avlöningsbestämmelserna då fortfarande varit gällande (övergångslön);

dels medgiva, att övergångslönen må bestridas av den i staten för domkapitlens expeditioner upptagna anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän;

dels förklara, att övriga av riksdagen med avseende å den definitiva löne regleringen för befattningshavare vid statsdepartementen med flera verk lämnade medgivanden må i tillämpliga delar gälla även beträffande befattningshavare vid domkapitlens expeditioner;

dels ock under åttonde huvudtiteln — med uteslutande av det ordinarie anslaget till domkapitlens expeditioner — under samma rubrik uppföra ett ordinarie förslagsanslag av kronor 295,100.

Stockholm den 19 jan. 1927.

O. Bergqvist.